

**Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Балтач
авыл жирлеге Советы**

КАРАРЫ

2021 елның 16 декабреннән

№ 36

**Татарстан Республикасы Кама
Тамагы муниципаль районының
Балтач авыл жирлеген шәһәр
төзелешен проектлауның жирле
нормативлары турында**

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, «Балтач авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына нигезләнеп, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы Балтач авыл жирлеге Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Балтач авыл жирлеген шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Балтач авыл жирлегенә, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталының мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән игълан итәргә <http://kamskoye.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru>
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

**Совет рәисе - “Балтач авыл жирлеге”
муниципаль берәмлеге башлыгы**

Д.И. Мөхәммәдуллин

Татарстан Республикасы Кама Тамагы
муниципаль районының Балтач авыл
жирлеге Советының 2021 елның 16
декабрдәгә 36 номерлы карарына
кушымта

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ БАЛТАЧ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕН ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ
ПРОЕКЛАШТЫРУНЫҢ ЖИРЛЕ НОРМАТИВЛАРЫ**

2021 ел

Эчтәлек

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР	3
2. ИСӘПЛӘУ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ	6
3. БАЛТАЧ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ	7
4. ҮЗЕНЧЕ КҮРЕНЕШ. ЖИРЛЕ ӘНӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТЕЛЭШНЕҢ МИНИМАЛЬ РӨХСӘТ ИТЕЛГӘН ДӘРӘЖӘСЕНЕҢ ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫ ӨЧЕН МОНДЫЙ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ ТЕРРИТОРИАЛЬ ЯКТАН МӨМКИН БУЛГАН МАКСИМАЛЬ ДӘРӘЖӘДӘ ҮТЕМЛЕ БУЛУЫ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫ ҺӘМ АЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА РЕКОМЕНДАЦИЯЛӘР	8
4.1. Мәдәният өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары һәм буш вакытны уздыру оешмалары	9
4.2. Физик культура һәм массакүләм спорт өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	10
4.3. Сәламәтлек саклау өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	10
4.4. Халыкны сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм җәмәгать туклануы өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	11
4.5. Авыл жирлегенең мәгълүмат һәм элемент өлкәсендәге жирле әнәмияттәге объектлары	12
4.6. Идарә итү учреждениеләре өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	14
4.7. ритуаль хезмәт күрсәтү объектлары өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	14
4.8. Җәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	17
4.9. Авыл жирлегенең көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртү өлкәсендәге жирле әнәмияттәге объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр	17
4.10. Авыл жирлегенең муниципаль район чикләрендәге һәм авыл жирлекләренең торак пунктлары чикләреннән тыш транспорт хезмәте күрсәтү һәм жирле әнәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендәге жирле әнәмияттәге объектлары	19
4.11. Территорияләрне төзекләндерү һәм яшелләндерү өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	20
4.12. Авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әнәмияттәге объектлары	21
4.12.1. Авыл жирлегенең электр белән тәэмин итү объектларында халыкның норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр	21
4.12.2. Авыл жирлегенең жылылык белән тәэмин итү объектларында халыкның норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр	23
4.12.3. Авыл жирлегенең газ белән тәэмин итү объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләүгә тәкъдимнәр	24
4.12.4. Су белән тәэмин итү объектларында авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр	25
4.12.5. Су бүлүп бирелгән объектларда авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр	26
5. Түбәндәге тәкъдимнәр буенча МАТЕРИАЛЛАР	27

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Балтач авыл жирлегенең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативлары (алга таба - нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының норматив-хокукый актлары нигезендә эшләнгән.

Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник

документлар белән «Техник жайга салу турында» 2002 елның 27 декабрдәгә 184-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә жайга салына.

Әлеге нормативлар, оештыру-хокукий рәвешенә карамастан, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Балтач авыл жирлеге территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектлары өчен мәжбүри.

Шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Балтач авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әлеге нормативлар авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектлары белән тәэмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре жыелмасын; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен мөмкин булган максималь дәрәжәдә территорияль файдалана алуының исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

Авыл жирлеге халкының минималь мөмкин булган тәэмин ителеш дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре һәм мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре билгеләнә торган жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларына түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

- халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су чыгару;
- торак пунктлар чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, жирлекнең жирле әһәмияттәге транспорт объектлары;
- социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше;
- мәдәният, массакуләм ял итү, ял итү;
- мәгълүматлаштыру һәм элементә;
- физик культура һәм массакуләм спорт;
- көнкүреш калдыкларын жыю һәм алып китү, төзекләндерү һәм яшелләндерү;
- ритуаль хезмәтләр күрсәтү;
- социаль тәэмин итү һәм социаль яклау.

Нормативлар түбәндәге өлешләргә үз эченә ала:

- төп өлеш (авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектларының тәэмин ителешенә минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре);
- нормативларның төп өлешендәге исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү материаллары;
- нормативларның төп өлешендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

- жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларында авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр;
- авыл жирлегенә кыскача характеристика.

2.ИСЭПЛӨҮ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре Балтач авыл жирлеген территорияль планлаштыру документларын эзерләгәндә, килештергәндә, раслаганда һәм сатканда, Кама Тамагы авыл жирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияне планлаштыру документларында кулланыла.

Шәһәр төзелешен проектлау нормативлары дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы законнарның үтәлешенә контроль һәм күзәтчелек органнары карарларын кабул итү өчен файдаланыла.

Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлегә, авыл жирлеге халкының минималь дәрәжәдә тәэмин ителешенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә булу исәп-хисап күрсәткечләре үтәлү өчен мәжбүри.

Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелгәннәрне гамәлдән чыгарганда һәм (яисә) үзгәрткәндә, гамәлдән чыгарылган нормаларга таянырга кирәк.

3. БАЛТАЧ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Балтач авыл жирлегенә кыскача характеристика, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында белешмәләр, жирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Сыйфатлама
1	Авыл жирлеге территориясенең муниципаль район һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	Балтач авыл жирлеге Кама Тамагы муниципаль районының көньяк-көнбатыш өлешендә, Татарстан Республикасының көнбатыш өлешендә урнашкан.
2	Авыл жирлеге чикләрендә территориянең гомуми мәйданы, гектар	4447,2
3	Авыл жирлеге составына керүче торак пунктлар исемлеге	Балтач авылы
4	Халык саны, барлыгы	196
4.1	Балалар яше	6
4.2	Эшкә сәләтле яшьтәге	160
4.3	Хезмәткә сәләтле яшьтән өлкәнрәк	30
5	Халык тыгызлыгы 2021 елның 1 гыйнварына кеше/кв. км га	4
6	Торак фонды, кв.м.	5200
7	Халыкның торак белән тәэмин ителеш дәрәжәсе, кв. м/кеше.	26,5
8	Авыл жирлеге территориясендә табигать-климат шартлары	
8.1	Климат районы (төзелеш өчен климатик районлаштыру картасы нигезендә)	ПВ
8.2	Сесмик куркыныч дәрәжәсе (баллар)	6
8.3	Табигать-климат шартларын гомуми бәяләү	уңайлы

4. ҮЗЕНЧЕ КҮРЕНЕШ. ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТЕЛЭШНЕН МИНИМАЛЬ РӨХСӘТ ИТЕЛГӘН ДӘРӘЖӘСЕНЕН ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫ ӨЧЕН МОНДЫЙ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ ТЕРРИТОРИАЛЬ ЯКТАН МӨМКИН БУЛГАН МАКСИМАЛЬ ДӘРӘЖӘДӘ ҮТЕМЛЕ БУЛУЫ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫ ҺӘМ АЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА РЕКОМЕНДАЦИЯЛӘР.

2 нче таблица

Социаль яклауга һәм ярдәмгә мохтаж гражданнарның торак хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган авыл жирлекләре территориясендә торак төзелеше өлкәсендә авыл жирлегенен жирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәжәсе (кв. м/кеше).		Халык өчен территориаль мөмкинлекләренен максималь мөмкин булган дәрәжәсе
		2021 ел	2027 ел	
1	Авыл торак пунктларында торак урыннары	26,5	31,7	билгеләнми

Торак төзелеше күләмнәренен һәм торак төзелеше типларының исәп күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик хәлне һәм халыкның керем дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

Торак төзелеше характеры нигезендә 3 нче таблицада китерелгән төзелеш типлары аерылып тора.

3 нче таблица

Торак төзелеше характеристикалары

№ т/б	Торак төзелеш тибы	Төзелеш характеристикасы
1	Кече катлы торак төзелеше	3 катка кадәр биеклектәге индивидуаль утар төзелеше; 3 катны кертеп, 3 катка кадәр булган блоклы торак йортлар белән төзү; 4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы торак йортлар белән төзү
2	Урта катлы торак төзелеше	5-8 катлы күпфатирлы торак йортлар төзү
3	Күпкатлы торак төзелеше	9 катлы һәм аннан югарырак биеклектәге күпфатирлы торак йортлар белән төзелеш

Торак төзелеше типларын бүлеп бирү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү жирдән файдалану һәм авыл жирлеген төзү кагыйдәләре белән гамәлгә ашырыла.

Торак пунктларда торак төзүнең норматив параметрлары 7 нче бүлекнең 42.13330.2016 СНИП 2.07.01-89 Актуализацияләнгән редакция таләпләре нигезендә билгеләнә. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

4.1. Мәдәният өлкәсендә авыл жирлегенәң жирле әһәмияттәге объектлары һәм буш вакытны уздыру оешмалары

Мәдәният, массакуләм ял итү, ял итү объектларын һәм аларның параметрларын урнаштыруга таләпләр 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү" (Д кушымтасы).

Балтач авыл жирлегендә халыкның мәдәният һәм ял итү объектлары белән тәэмин ителеш дәрәжәсенәң, мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территориаль яктан файдалану дәрәжәсенәң тәкъдим ителә торган күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

4 нче таблица

Авыл жирлегенәң мәдәният өлкәсендә жирле әһәмияттәге объектлары өчен һәм халыкның ялын оештыру өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәжәсе	Халыкка территориаль керүнең максималь мөмкин булган дәрәжәсе (метр)
1	Халык саны булган авыл торак пунктлары өчен клуб учреждениеләре:		
	0,2 дән 1 мең кешегә кадәр.	1000 кешегә 500 - 300 урын	Транспорт белән барып житү өчен 60 минут
	1 дән 2 мең кешегә кадәр	300 - 1000 кешегә 230 урын	
	2 дән 5 мең кешегә кадәр	1000 кешегә 230 - 190 урын	
2	Авыл жирлекләре һәм аларның төркемнәре өчен хезмәт күрсәтү зонасында (бер минутлык мөмкинлектән чыгып) авыл массакуләм китапханәләре, халык саны:		
	1 меңнән 2 мең кешегә кадәр	6 - 7,5 мең берәмлек саклау; 1000 кешегә 5 - 6 укучы урыны.	Транспорт белән барып житү мөмкинлегә 30 минут
	2 дән 5 мең кешегә кадәр	5 - 6 мең берәмлек саклау; 1000 кешегә 4 - 5 укучы урыны.	
5тән 10 мең кешегә кадәр	4,5 - 5 мең берәмлек саклау; 1000 кешегә 3 - 4 укучы урыны.		
3	Ял вакытын оештыру һәм һәвәскәр эшчәнлек өчен биналар	1000 кешегә 50-60 кв.м.	жәяүлеләр өчен 30 минут

Искәрмә.

- Зур торак пунктлар өчен азрак исәп-хисап күрсәткечен кабул итәргә кирәк.
- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы карары нигезендә халыкны клуб учреждениеләре һәм китапханәләр хезмәтләре белән тәэмин итүнең социаль гарантияләре дәрәжәсе 2024 елга кадәр гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә.

4 нче таблицада күрсәтелмәгән мәдәният һәм ял итү объектлары өчен күрсәткечләренә проектлауга йөкләмә нигезендә кабул итәргә кирәк.

Мәдәният объектларының санын, составын һәм авыл торак пунктларында проектлана торган ял вакытын билгеләгәндә өстәмә рәвештә 30 минутлык

транспорт белән барып житү зонасында урнашкан башка торак пунктлардан килүче халыкны да исәпкә алырга кирәк.

Мәдәният объектлары һәм халыкның ялын оештыру өчен жир кишәрлекләренен күләме проектлауга бирелгән бирем нигезендә билгеләнә.

4.2. Физик культура һәм массакүләм спорт өлкәсендә авыл жирлегенен жирле әһәмияттәге объектлары.

Балтач авыл жирлегенен физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән тәэмин ителеш дәрәжәсенен, мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территорияль яктан файдалану дәрәжәсенен тәкъдим ителә торган күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

5 нче таблица

Физик культура һәм массакүләм спорт өлкәсендә авыл жирлегенен жирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль мөмкинлекләренен максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Гомуми файдаланудагы физкультура-спорт заллары	1000 кешегә идән майданы 80 кв.м.	60 мин. транспорт белән барып житү
2	Спорт майданчыгы (уен спорт майданчыгын һәм (яисә) урам тренажерларын, турнирларны үз эченә алган ясы спорт корылмасы)*	1 объект халык санына бәйсез рәвештә	60 мин. транспорт белән барып житү

Искәрмә:

300 кеше яшәгән торак пунктлар өчен норма юк.

Әлеге объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның якынлыгын исәпкә алып, транспорт элементларын оештыруны, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары челтәрләре белән үзара бәйләнештә булуны күздә тотарга кирәк.

Физик культура һәм массакүләм спорт объектларын мәгариф мәктәпләренен һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренен спорт объектлары белән территорияне кыскарту мөмкинлеге белән бергә алып бару рөхсәт ителә.

Физкультура-спорт корылмалары өчен жир участогының күләмен проектлауга бирем буенча кабул итәргә кирәк.

4.3. Сәламәтлек саклау өлкәсендә авыл жирлегенен жирле әһәмияттәге объектлары.

Балтач авыл жирлегенен сәламәтлек саклау объектлары белән тәэмин ителеш дәрәжәсенен тәкъдим ителә торган күрсәткечләрен, мондый объектларның

халык өчен территорияль дәрәжәдә файдалану дәрәжәсен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

6 нче таблица

Сәламәтлек саклау өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль мөмкинлекләренең максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Аптекар	1 мең кешегә гомуми мәйдан 14 кв. метр	жәяүлеләр өчен 30 минут

Сәламәтлек саклау объектларын урнаштыруга һәм аларның параметрларына карата таләпләр СП 42.13330.2016 СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү (Д кушымтасы) һәм башка норматив документлар белән.

Аптекака жир участогының күләмен 0,2 га итеп кабул итәргә кирәк, йә алар төзелгән булырга мөмкин.

4.4. Халыкны сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм жәмәгать туклануы өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге объектлары.

Балтач авыл жирлегендә халыкның сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм жәмәгать туклануы объектлары белән тәмин ителеш дәрәжәсенә тәкъдим ителә торган күрсәткечләрен, мондый объектларның халык өчен территорияль дәрәжәдә файдалану дәрәжәсен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 нче таблица

Сәүдә, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм жәмәгать туклануы өлкәсендә авыл жирлегенең жирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль мөмкинлекләренең максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Кибетләр, шул исәптән:	1000 кешегә 300 кв.м сәүдә мәйданы.	2000 м
	азык-төлек товарлары	1000 кешегә 100 кв.м сәүдә мәйданы.	
	азык-төлек булмаган товарлар	1000 кешегә 200 кв.м сәүдә мәйданы.	
2	Көнкүрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре	1000 кешегә 7 эш урыны.	2000 м
	халыкка турыдан-туры хезмәт күрсәтү өчен	1000 кешегә 4 эш урыны.	
	предприятиеләргә хезмәт күрсәтү өчен	1000 кешегә 3 эш урыны.	
3	Бани*	1000 кешегә 7 урын.	билгеләнми

Искәрмә:

Төзеклэндерелгэн торак фонды белән тээмин ителгән жирлекләрдә мунчаларның һәм мунча-савыктыру комплексларының сыйдырышлылығын исәпләү нормалары 1 мең кешегә 3 урынга кадәр киметү рөхсәт ителә.

Авыл торак пунктлары яисә аларның төркемнәре өчен сәүдә һәм халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү учреждениеләрен һәр жирлектә яшәүчеләрне жәяүлеләр йөри алу мөмкинлегенә чикләрендә беренче зарури хезмәт күрсәтүләре белән тээмин итү исәбенә 30 минуттан да артык булмаган вакыт урнаштырырга кирәк. Хезмәт күрсәтү дәрәжәсе югарырак булган объектлар белән тээмин итүне авыл жирлекләре төркеменә кабул итәргә кирәк.

Шәһәр торак пунктлары һәм авыл жирлекләре өчен сәүдә предприятиеләренә жир кишәрлекләре күләмен сәүдә мәйданының кв метрына карап кабул итәргә кирәк:

- 250 кв.метрга кадәр - 100 кв.м. мәйданга 0,08 га кадәр;
- 250 - 650 кв.м. - 0,08 - 0,06 га 100 кв.м. мәйданга;
- 650 до 1500 кв.м. - 0,06 - 0,04 га 100 кв.м. мәйданга;
- 1500 до 3500 кв.м. - 0,04 - 0,02 га 100 кв.м. мәйданга;
- 3500 кв.м. - 100 кв.м. мәйдандагы сәүдә 0,02 га.

Предприятиеләрне инженер системалары һәм коммуникацияләре белән автоном тээмин иткән, шулай ук алар территориясендә ярдәмче биналар һәм корылмалар урнаштырган очракта, кишәрлек мәйданы 50 %ка кадәр артырга мөмкин.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре өчен жир кишәрлекләре күләмен аларның куәтенә (эш урыннары санына) бәйле рәвештә кабул итәргә кирәк:

- 10нан алып 50 колга.урынга - 10 кол урынына 0,1-0,2 га;
- б. 50 - 150 эш .урынга - 0,05-0,08 га 10 эш урынга;
- св. 150 эш . мест - 0,03-0,04 га 10 эш ур..

Мунча өчен жир кишәрлекләре күләме объектка 0,2-0,4 га кабул ителә.

4.5. Авыл жирлегенә мәгълүмат һәм элементә өлкәсендәге жирле әһәмияттәге объектлары.

Халыкның мәгълүматлаштыру һәм элементә объектлары белән тээмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә, мондый объектларның авыл жирлегенә халкы өчен территориаль яктан файдалану дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткеләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 нче таблица

Элементә объектлары өлкәсендә муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткеләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тээмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләренә максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Почта элементәсе бүлегенә	1 элементә бүлегенә 0,5-6 мең кешегә.	500 метр
2	АТС (1000 кешегә 600 номер исәбенән)	10 - 40 мең номерга объект	Билгеләнми

3	Концентратор	1,0 - 5,0 мең номерга объект	Билгеләнми
4	Кабельле телевидение техник үзәге	Торак районга 1 объект	Билгеләнми

Элементә бүлегенң жир участогы күләме торак пунктта яшәүчеләрнең санына карап исәпләнә:

- 500 дән 2000 кешегә кадәр - объектка 0,3-0,35 га;
- 2000 елдан 6000 кешегә кадәр - объектка 0,4-0,45 га.

Жир кишәрлекләренң күләме:

- автомат телефон станциясе объектка 0,25 га кабул ителә;
- концентратор 40-100 кв.м;
- кабель телевидениесенң техник үзәге - 0,5 га объектка.

Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфир цифрлы телевидениесен күмәк кабул итү системаларын урнаштыру һәм йорт эчендәге эчке коммуникацияләр буенча бер үк вакытта хезмәт күрсәтү өчен кимендә өч элементә операторы тарафыннан кирәкле яшерен эчке коммуникацияләр буенча элементә челтәрләрен салу күздә тотыла.

Яңа территорияләрне төзегәндә, гражданнар оборонасы сигналлары һәм гадәттән тыш хәлләр сигналлары буенча халыкка хәбәр итү системасының локаль челтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

Предприятиеләрне, элементә биналарын һәм корылмаларын, радиотапшыруларны һәм телевидениене, янгын сүндерү һәм саклау сигнализациясен урнаштыру, инженерлык жиһазлары системаларын диспетчерлаштыру гамәлдәге норматив документлар таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.

Элементә предприятиеләре биналарын күрше предприятиеләргә яисә технологик процесслар булган, зарарлы, коррозияле-актив, жир сөрүче матдәләр һәм тузан бүлеп чыгару чыганаclarы булган, аларның санитар-яклау зоналарыннан читтә өстенлек итүче юнәлештәге жилләренң беренче ягындагы урнаштырырга кирәк.

Элементә бүлекләре торак төзелеше зонасында урнашырга тиеш.

Шәһәр почтамтлары, шәһәр һәм район элементә үзәкләре, матбугат агентлыклары биналарыннан балалар ясле-бакчалары, мәктәпләр, интернат мәктәпләр, дэвалау-профилактика учреждениеләре чикләре чикләренә кадәр 50 метрдан да ким булмаган, ә торак һәм ижтимагый биналарның диварларына кадәр кимендә 25 метрны кабул итәргә кирәк.

Жир участогы төзекләндереләргә, яшелләндереләргә һәм киртәләнергә тиеш.

Койманың биеклегә кабул ителә, м:

- 1,2 - шәһәрара телефон станцияләренң хужалык ишегаллары, телеграф төеннәре һәм шәһәр телефон станцияләре станцияләре станцияләре өчен;
- 1,6 - көчәйтү пунктлары, кабельле участоклар, махсус билгеләнештәге жиһазлар һәм милек белән складлар, махсус элементә автомобильләренң,

территориаль элемент һәм телевидение идарәләре үзәкләренең хужалык ишегалларының, элемент дәүләт предприятиеләренең, Россия магистраль элементәсе һәм телевидениесенең техник узелларының майданчыклары, элемент эксплуатацион-техник узелларының, тимер юл почтамтлары почта ишегалларының, почта ташу бүлекләренең, элемент һәм Роспечать предприятиеләренең техник узеллары өчен.

Элемент линияләрен «Элемент линияләре өчен жириләр бүлеп бирү нормативлары» СН461-74 таләпләре нигезендә урнаштырырга кирәк.

4.6. Идарә итү учреждениеләре өлкәсендә авыл жириләгенә жирилә әһәмияттәге объектлары.

Идарә учреждениеләре һәм кредит-финанс оешмалары тарафыннан халыкның мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенә, мондый объектларның авыл жириләгә халык өчен территориаль яктан файдалану дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре 9 нчы таблица нигезендә кабул ителәргә тиеш.

9 нче таблица

Идарә һәм финанс өлкәсендә муниципаль районның жирилә әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеш дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләренә максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Идарә итү оешмалары һәм учреждениеләре	Техник регламентлар нигезендә	Билгеләнми

Идарә учреждениеләре оешмалары өчен жирилә кишәрлекләре күләме 60-44 кв.м. исәбе белән бинаның катылыгы 2-3 эт.; 44-18,5 кв.м. тәшкил иткән бер хезмәткәргә кабул ителә. Зур майдан азрак катлы объектлар өчен кабул ителә.

4.7. ритуаль хезмәт күрсәтү объектлары өлкәсендә авыл жириләгенә жирилә әһәмияттәге объектлары.

Халыкның ритуаль хезмәтләр күрсәтү объектлары белән тәмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә, мондый объектларның авыл жириләгә халык өчен территориаль яктан файдалану дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 нче таблица

Торак-коммуналь хужалык өлкәсендә жирилә әһәмияттәге объектлар өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеш дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләренә максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Традицион күмү зираты*	1000 кешегә 0,28 га, әмма 40 га артык түгел	Билгеләнми

Искәрмә:

*Халык санын, халык санының перспективалы үсешен һәм үлүчеләр коэффициентын исәпкә алып билгеләнә.

Зиратларның жир кишәрлеге күләме халыкның тәэмин ителеш дәрәжәсен исәпләп, әмма 40 гектардан да артык булмаган күләмдә кабул ителә.

Торак-коммуналь хужалык предприятиеләреннән торак йортларның стеналарына, гомуми белем бирү мәктәпләренә, балалар бакчаларына һәм сәламәтлек саклау учреждениеләренә кадәр ераклык 11 нче таблицада күрсәтелгән.

Зиратлардан торак йортларның стеналарына, гомуми белем бирү мәктәпләренең, балалар бакчаларының һәм сәламәтлек саклау учреждениеләренең стеналарына кадәр ераклыгы

Биналар (жир кишәрлекләре)	Торак-коммуналь хужалык предприятиеләре биналарынан (кишәрлекләре чикләреннән) ераклык, м		
	Торак йортлар диварларына кадәр	Гомуми белем бирү мәктәпләре, балалар мәктәпкәчә һәм сәламәтлек саклау учреждениеләре биналарына кадәр	Су алу корылмаларына кадәр
Традицион күмү һәм крематория зираты (мәйданы 20 дән 40 гектарга кадәр)	500	500	1000 дән дә ким түгел (су белән тәэмин итү чыганагының санитар саклау пояслары һәм фильтрлау вакыты исәпләүләре буенча)
Традицион күмү һәм крематория зираты (мәйданы 10 дан 20 гектарга кадәр)	300	300	
Традицион күмү һәм крематория зираты (мәйданы 10 гектардан кимрәк)	100	100	

Реконструкцияләнергә тиешле авыл торак пунктларында торак йортларның стеналарына, балалар һәм дөвалау учреждениеләре биналарына кадәр булган зиратлардан ераклыкны жирле санитария күзәтчелеге органнары белән килештереп киметергә, әмма кимендә 100 метр кабул итәргә рөхсәт ителә.

Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата үлчәнгән яктан урнаштырырга кирәк.

Жирләүнең яңа урыннарын булдыру, гамәлдәге күмү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитария-гигиена экспертизасының уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

Зиратка илтә торган участок түбәндәге таләпләрне канәгатьләндерергә тиеш: 1,5 м тирәнлектә урнашкан коры, уңдырышлы туфрак (комлы, комлы) 1,5 м тирәнлектә һәм аннан да түбәнрәк, туфрак дымлылыгы 6 - 18% чикләрендә туфрак өслегеннән 2,5 метрга тигез булган жир зонасында урнашкан торак пункттан читкә авышлык булырга; 1,5 м тирәнлегендә ачык булган һәм аннан түбәнрәк, туфрак дымлылыгы белән туфрак өслегеннән 2,5 метр ераклыкта булырга тиеш.

Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сиптерү суүткәргечен яки шахта коеларын, тышкы яктыртуны күздә тотарга кирәк.

Жирләү участокларының күләмнәрен 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Күмү участокларының күләмнәре

Бер дәрәжәдә жирләү саны бер	Күмү участогы күләмнәре
------------------------------	-------------------------

урында	Киңлеге, метр	Озынлыгы, метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6/1,8	2,0/4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

4.8. Жәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә авыл жирлегенә жирле әһәмияттәге объектлары.

Халыкның жәмәгать тәртибен саклау объектлары белән тәэмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә, мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен территория яктан уңайлы булу дәрәжәсенә хисап күрсәткечләрен 13 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

13 нче таблица

Авыл жирлеге территориясендә жәмәгать тәртибен саклау өлкәсендә жирле әһәмияттәге объектлар өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсе	Халык өчен территория мөмкинлекләренә максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Тәртип саклау буенча сайлау пункты	1 объект - 3 авыл жирлегенә	билгеләнми

Авыл жирлегендә полиция бүлеге авыл жирлекләре комплексына хезмәт күрсәтә ала.

Полициянең участок пункты, кагыйдә буларак, административ участокның үзәгендә урнашырга тиеш.

4.9. Авыл жирлегенә көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерү һәм эшкәртү өлкәсендәге жирле әһәмияттәге объектлары, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

Көнкүреш калдыкларын туплау нормалары күрсәткечләрен СП 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеш» СНИП 2.07.01-89 Актуальләштерелгән редакция кабул итәргә тиеш. 14 нче таблицада китерелгән шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү.

Тупланган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап күләмен даими рәвештә (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

Коммуналь калдыкларны туплау нормативлары

Көнкүреш калдыкларының төрлөрө	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны	
	кг	литр
Каты:		
суүткәргеч, канализация, үзәк жылыту һәм газ белән жиһазландырылган торак биналардан;	190	900
башка торак биналардан	300	1100
Ижтимагый биналарны исәпкә алып, каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны	280	1400
Шоулардан сыеклык (канализация булмаганда)	-	3000
Урам, майданнар, паркларның каты көнкүреш калдыкларының 1 кв.метрында смета	5	8

Искәрмә:

Эре габаритлы көнкүреш калдыкларын туплау нормаларын каты көнкүреш калдыкларының китерелгән күрсәткечләрәннән 5 % күләмендә кабул итәргә кирәк.

Авыл жирлегенә каты коммуналь калдыкларны жыю, транспортлау, эшкәртү өлкәсендә жирле әһәмияттәге объектлары өчен билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь мөмкин булган дәрәжәсе
1	Авыл жирлекләре территориясендә ККК жыю объектлары (калдыкларны туплау урыннары)	100%	100 метр

Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен керү юллары белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыкларын урнаштыру күздә тотыла.

Тиешле күләмдә контейнер майданчыкларын билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыкларны туплау нормаларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме аеруча зур белем бирү чорларында калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

Калдыкларны туплау нормалары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 12 декабрендәге 922 номерлы «Каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларын раслау турында» карары буенча кабул ителә (16 нчы таблица).

Калдыкларны туплау нормалары

Каты коммуналь калдыклар

индивидуаль торак йортлар	1 кешегә 0,27 т/бер елга
күпфатирлы торак йортлар	1 кешегә 0,205 т/бер елга
Эре габаритлы калдыклар	
индивидуаль торак йортлар	1 кешегә 0,079 т/бер яшь
күпфатирлы торак йортлар	1 кешегә 0,071 т/бер яшь

Санитария законнары таләпләрен үтәү максатларында, контейнерлар урнаштыру өчен мәйданчыклар торак йортлардан кимендә 20 метр ераклыкта, әмма 100 метрдан артмаска тиеш. Транспорт өчен уңайлы керү юллары булган каты коммуналь калдыклар өчен контейнерлар урнаштыру өчен махсус мәйданчыклар. Мәйданчык су үткәрми торган өслекле ачык мәйданчык проектлана. Мәйданчыкларның күләме кирәкле санда контейнерлар урнаштыруга исәпләнгән булырга тиеш, ләкин 5 тән дә артык түгел. Билгеләнә торган чүп-чар жыючылар (контейнерлар) санын билгеләү өчен чүп-чар жыючылар файдалана торган халык саныннан, каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып карарга кирәк. Чүп жыючыларның исәп-хисап күләме иң күп белем алган чорларда каты коммуналь калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

Махсус техника (ә нәкъ менә транспорт һәм чүп ташу машиналарын жыючы) саны төбәк операторы һәм территорияне санитар чистарту схемасы белән билгеләнә.

Коммуналь калдыкларның тәүлеклек туплануын, аларны чыгару чорын (тәүлек саен) һәм контейнерның сыйдырышлылыгын исәпкә алып, контейнерларның тиешле күләме санала (1,1 м³).

Контейнерларның 50% ы сортларга аерылырга тиешле ККК калдыклары (икенчел чимал) өчен кулланырга киңәш иткән очракта. Куркыныч ККК (яктырту жайланмалары, терекөмеш, батарея һәм аккумуляторлары (автомобильдән тыш) булган электр лампалары, терекөмешле градусниклар, куллану үзенчәлекләрен югалткан терекөмешле градусниклар) махсус билгеләнгән контейнерларга (кызгылт сары төстәге) әйләнә-тирә мохиткә зыян китерми торган, вандалга каршы башкаруда тупланырга тиеш.

Контейнер мәйданчыкларын урнаштыру урыннары торак территорияләрдә ККК жыю, вакытлыча саклау буенча тәкъдимнәрне исәпкә алып территорияне санитар чистарту схемасы белән төгәлләштерелә.

4.10. Авыл жирлегенә муниципаль район чикләрендәге һәм авыл жирлекләренә торак пунктлары чикләреннән тыш транспорт хезмәте күрсәтү һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендәге жирле әһәмияттәге объектлары.

Барлык торак пунктлар да каты өслекле автомобиль юллары белән тәэмин ителергә тиеш.

Торак пунктларда автомобиль транспорты юллары барлык биналарга һәм корылмаларга тәэмин ителергә тиеш.

Халыкның индивидуаль жиңел автомобильләр белән тәэмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсе күрсәткече 1000 кешегә 314,5 жиңел

автомобиль кабул ителә.

Авыл жирлеге халкы өчен жәмәгать пассажир транспорты тукталыш пунктларының территорияль яктан файдалану мөмкинлегенәң максималъ дәрәжәдә мөмкин булган күрсәткечен 17 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

17 нче таблица

№ т/б	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль мөмкинлекләренәң максималъ мөмкин булган дәрәжәсе
1	Тукталыш пункты	1 кеше санына бәйсез рәвештә һәр авыл торак пункты өчен	жәяүлеләр өчен 30 минут

Ижтимагыъ пассажир транспортының яқындагы тукталышына кадәр жәяүле якын килү мөмкинлеге 500 метрдан да артмаска тиеш.

Торак зоналар территориясендә, халыкка мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү учреждениеләре, сәүдә һәм ял предприятиеләре, спорт биналары һәм корылмалары янында, хезмәт кушымтасы урыннарында (бер урыннан да ким булмаган) автостоянкаларны проектлаганда инвалидларны транспорт өчен аерып күрсәтергә кирәк.

4.11. Территорияләренә төзекләндерү һәм яшелләндерү өлкәсендә авыл жирлегенәң жирле әһәмияттәге объектлары.

Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән халыкның тәмин ителеш дәрәжәсенәң исәп-хисап күрсәткечләрен 18 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

18 нче таблица

Гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән халыкның тәмин ителешенәң минималь мөмкин булган дәрәжәсенәң исәп күрсәткечләре

Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеше дәрәжәсе (кв. метр/кеше).	Халык өчен территорияль мөмкинлекләренәң максималъ мөмкин булган дәрәжәсе
Гомуми файдаланудагы яшел территорияләр	12	билгеләнми

Искәрмә.

Урманнар әйләнәсендә урнашкан торак пунктлар өчен эре елгаларның һәм сулыкларның яр бие зоналарында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданын кечерәйтү рөхсәт ителә, әмма ул 20 %тан артмый. яшелләндерелгән территорияненәң аерым участоклары мәйданына балаларның ялы, уеннары өчен мәйданчыклар, жәяүлеләр өчен юллар керә, әгәр алар участокның гомуми мәйданының 30%ыннан артмаса.

Торак пунктта яшел утыртмаларны планировка структурасын һәм жирле шартларны исәпкә алып, бердәм система рәвешендә күз алдында тотарга кирәк. Торак пунктның яңа территорияләренәң проектлаганда һәм булганнарын реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел утыртмаларны максималъ саклауны һәм файдалануны күздә тотарга кирәк.

Гомуми файдаланудагы яшеллэндерү объектлары майданнарын парклар - 10 гектардан да ким булмаган күлэмдә, бакчалар - 3 гектардан ким булмаган күлэмдә; скверлар - 0,5 гектар күлэмендә кабул итэргә кирәк.

Торак пунктлар территориясендә төзеклэндерү һәм яшеллэндерү объектларын урнаштыру принципларын, объектлар параметрларын «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

4.12. Авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү өлкәсендә авыл жирлегенә жирле әһәмияттәге объектлары.

4.12.1. Авыл жирлегенә электр белән тәэмин итү объектларында халыкның норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Электр энергиясен кулланучыларны өзлексез һәм сыйфатлы электр энергиясә белән тәэмин итү авыл жирлеге территориясендә халыкның сәламәтлеген саклауга һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшыртуга ярдәм итә.

Авыл жирлеген электр белән тәэмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

– тапшыру, трансформация һәм куллану вакытында электр энергиясен югалту кимүе;

– сәнәгать кулланучылары һәм халыкның тәүлеклек вакыт буенча дифференциацияләнгән тарифларга күчү юлы белән ярымпики һәм төнге чорда электр энергиясен куллану өчен икътисадый яктан кызыклы шартлар тудыру.

«Электр челтәрләре өчен жирләрне 0,38 - 750 кВ көчәнеше итеп бүлеп бирү нормалары» 14278 тм-т1 ВСН нигезендә электр белән тәэмин итү өлкәсендә жирле әһәмияттәге объектлар өчен жир кишәрлекләренә рөхсәт ителә торган минималь күләменә исәп күрсәткечләре билгеләнгән (19 нчы таблица).

19 нче таблица

Объектның төре	Жир участогының күләме, кв.м
Югары йөкләнештәге 6 кВ дан 10 кВ га кадәр булган трансформатор подстанцияләр	150 нән артык түгел
20 кВ дан 35 кВ га кадәр йөкләнеш белән йөкләнешне төшерә торган подстанцияләр һәм күчерү пунктлары	5000 нән артык түгел
35 кВ дан 220 кВ га кадәр киеренкелек белән йөкләнешне төшерә торган подстанцияләр	8500-10000

Искәрмәләр:

1. Таблицада китерелгән жирләрнең майданнары түбәндәгеләрне исәпкә ала: коймаларны якин килү һәм ремонтлау өчен билгеләнгән койма тирәли метрлы киңлек полосасын; идарәнең гомумподстанция пунктының бер яисә ике трансформаторын, югары (һәм урта) көчәнеше бүлү жайланмаларын, түбән киеренкелекне бүлү өчен комплектлы (кагыйдә буларак, ябык) бүлү жайланмасын урнаштыру;

2. Поданцияләр майданы таблицасында күрсәткечләр түбәндәгеләрне күздә тоту: һава линияләрен капма-каршы яктарга чыгару; ачык бүлү жайланмалары; трансформаторлар жайланмасын ачу. Түбәндәге күрсәткечләр, таблицадагы күрсәткечләр түбәндәге коэффициентларга арттырыла:

- югары һәм урта киеренкелек линияләрен бер якка - 1,25 кә чыгарганда;
- югары һәм урта киеренкелекне бүлү жайланмаларында - 0,8;
- трансформаторларның ябык жайланмасы вакытында - 1,1.

Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны «Торак һәм ижтимагый биналарның электр жайланмаларын проектлау һәм монтажлау» СП31-

110-2003 таләпләре нигезендә билгеләнә торган электр чыганаclarына электр йөкләнеше күрсәткечләре, «ФСК ЕЭС» ААЖнең бүлү электр челтәре комплексында техник сәясәт турындагы нигезләмә (РАО «ЕЭС России» ААЖ һәм «ФСК ЕЭС» ААЖнең 25.10.2006 №270р/3р боерыгына кушымта) нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Беренчел исәпләүләр өчен торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәп-хисап йөкләнеше күрсәткечләрен 20, 21, 22 нче таблицалар нигезендә кабул итәргә кирәк.

20 нче таблица

Йортлар/фатирлар өчен исәп-хисап коммуналь-көнкүреш электр йөкләнешенең зур күрсәткече:	Тулаем торак пункт буенча	Шул исәптән	
		үзәк	Төзелеш микрорайоннары/кварталлары
- табигый газдагы плитәләр белән (кВт/кеше)	0,41	0,51	0,39
- стационар электр плиталары (кВт/кеше) белән	0,50	0,62	0,49

Искәрмәләр:

1. Торак пункт үзәге төшенчәсе дигәндә территорияне төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре шактый тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләнеш исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:

- табигый газда плиталары булган торак пунктлар өчен: 1,2 - 1,6;
- стационар электр плиталары булган торак пунктлар өчен: 1,1 - 1,5.

Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмият алырга кирәк.

21 нче таблица

Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясен тотуның зур күрсәткечләре һәм йортларга/фатирларга электр йөкләнешенең максимумын куллану сәгатъләренең еллык саны:	Елына электр энергиясен чагыштырмача тоту, кВт.ч/кеше	Электр йөкләнешенең максимумын куллануның еллык сәгәте саны
- табигый газдагы плитәләр белән	2170	5300
- стационар электр плиталары белән	2750	5500

Искәрмәләр:

1. Урнаштырылган күрсәткечләр электр куллануы торак һәм жәмәгать биналары, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары, тышкы яктырту белән күз алдында тоту;

2. Алынган мәгълүматлар торак биналарда кондиционирлау, электр жылыту һәм электронагревны куллануы исәпкә алмый;

3. Электр йөкләнешенең максимумын куллану сәгатъләренең еллык саны УП 10(6) кВ шиннарына китерелгән.

Авыл һәм жирлекләрне электр белән тәмин итүне проектлаганда проектлана торган территорияләр категориясе нигезендә аның ышанычлылыгын тәмин итүгә карата таләпләрне исәпкә алырга кирәк.

Беренче категориягә электр кабул итү бүлмәләре керә, аларның электр белән тәмин ителешен өзү кешеләр тормышы өчен куркыныч булырга мөмкин, шәһәр хужалыгының аеруча мөһим элементларының эшләвен бозу.

Икенче категорияга электр кабул итү бүлмэләре керә, аларның электр белән тәмин ителешен өзү халыкның шактый санының нормаль эшчәнлеген бозуга китерә.

Өченче категорияга калган беренче һәм икенче категорияне билгеләүгә туры килми торган барлык электр кабул итү бүлмэләре дә керә.

Махсус төркемгә электр кабул итү бүлмэләре керә, аларның өзлексез эшләве кешеләрнең, шартлауларның, янгыннарның һәм кыйммәтле төп жиһазларның зарарлануын булдырмау максатыннан производствоны һәлакәтсез туктату өчен кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының киеренкелеген сайлау, перспективалы электр челтәрләре үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасы бүлү электр челтәре комплексы челтәрләрен перспективалы үстерү схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләрен киеренкелек энергия системасында исәп-хисап срогы һәм киеренкелек системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып билгеләнә: 35 - 110 - 220 - 500 кВ. Электр белән тәмин итү системасының киеренкелеге энергия трансформациясенә иң аз баскычларын исәпкә алып сайланьрга тиеш.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм «Электр челтәрендә бердәм техник сәясәт турында»гы нигезләмә таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк («ФСК ЕЭС» ГАЖ Директорлар советының 2020 елның 09 апрелендәге 496 номерлы карары белән расланган).

Трансформатор подстанцияләр, электр үткәргеч һава линияләрен торак төзелеше территориясендә урнашкан кабельләргә күчерү пунктлары ябык типтагы проектлаштырырга тәкъдим ителә.

4.12.2. Авыл жирлегенә жылылык белән тәмин итү объектларында халыкның норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр.

“Жылылык белән тәмин итү турында” 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жылылык белән тәмин итү өлкәсендә мөнәсәбәтләрне оештыруның төп принципларының берсе жылылык белән үзәкләштерелгән тәмин итү системасын үстерү һәм жылылык белән тәмин итүнең һәм жылылык энергиясен куллануның ышанычлылыгын һәм энергетик нәтижәлелеген тәмин итү.

Бер һәм ике катлы һәм индивидуаль торак йортларны, шулай ук секцион торак йортларны су басуны һәр йортта яки фатирда урнашкан газ казаннарыннан башкарырга кирәк.

Ижтимагый, мәдәни-көнкүреш һәм административ биналарны үзәкләштерелгән, тышкы жылылык челтәрләреннән яисә жылылык белән тәмин итүнең автоном чыганаclarыннан аерып алу.

Жылылык белән тәмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү авыл жирлеген жылылык белән тәмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк. Жылылык белән тәмин итү системаларын проектлауны

«Жылылык челтэрлэре» СНИП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012 таләпләре нигезендә жылылык белән тәмин итү ышанычлылығы буенча кулланучылар категорияләрен исәпкә алып билгеләнә торган исәп-хисап жылылык йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк. Күчәмсез милек объектларына экологик таләпләр (А кушымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү чыганаclarын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарына, жылылык йөкләнешләре үзәкләренә урнаштырырга тәкъдим ителә.

Жылылык белән тәмин итү чыганаclarын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәпләүләр белән нигезләнгән булырга тиеш. Жылылык челтэрләрән сузу трассалары һәм ысуллары СНИП 41-02-2003 «Жылылык челтэрлэре» таләпләре (9 бүлек) һәм «Кагыйдәләр жыелмасы - 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

4.12.3. Авыл жирлегенә газ белән тәмин итү объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләүгә тәкъдимнәр.

“Россия Федерациясендә газ белән тәмин итү турында” 1999 елның 31 мартындагы 69-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә газ белән тәмин итү өлкәсендә дәүләт сәясәтенең төп принципларының берсе - торак-коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру дәрәжәсен арттыру, газлаштыруның тиешле федераль, төбәкар һәм региональ программаларын булдыру һәм гамәлгә ашыру нигезендә.

Газ белән тәмин итү системасын үстерүнең төп юнәлешләре газ белән тәмин итүнең кайбер баш корылмаларын реконструкцияләү, газүткәргечләрнең яңа тармагын төзү юлы белән газ белән тәмин итү системасының куркынычсызлыгын һәм ышанычлылығын арттыруны күздә тотарга тиеш, бу газүткәргечнең гамәлдәге челтэрлэре эшен стабильләштерергә һәм газ белән тәмин итүнең яңа объектларын тоташтырырга мөмкинлек бирәчәк.

Газ куллану юнәлешләре:

- сәнәгатьнең технологик ихтыяжлары;
- халыкның хужалык-көнкүреш ихтыяжлары;
- жылылык чыганаclarы өчен энергия чыганагы.

Газ белән тәмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү «Газ белән тәмин итү системалары», «Газ бүлү һәм газ куллану челтэрлэренең иминлеге турында техник регламент» СНИП 42-01-2002 таләплэренә туры китереп, Татарстан Республикасын газ белән тәмин итүнең һәм газлаштыруның генераль схемасы нигезендә торак-коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Татарстан Республикасын шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативларына (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 27.12.2013 елгы 1071 карары белән расланган) туры китереп, газ белән тәмин итү объектлары өчен жир кишәрлекләренең минималь рөхсәт ителә торган

күлэмнәренен түбәнрәк саналган исәпләү күрсәткечләре билгеләнде (22 нче таблица).

22 нче таблица

ГРС житештерүчәнлеге, куб. метр/сәгать	Жир участогының күләме, га
100 гә кадәр	0,01
100 - 3000	0,07
3000 - 10000	0,11
10000 - 100000	0,13
100000 - 300000	0,38
300000 - 500000	0,65
500000 дән артык	1

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә зур күрсәткечен кабул итәргә кирәк.

Газ белән тәмин итү һәм газ белән тәмин итү станцияләре торак пунктлардан читтә урнаштырылырга тиеш.

Газ үткәрү пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, ялланган яктан урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм жайга салу өчен газ көйләү (блок яки шкаф) пунктларын проектларга кирәк. Газорегулятор пункттын район үзәгендә, районның йөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якин итеп урнаштырырга кирәк.

Торак пунктларда аерым урнашкан газ көйләү пунктларын биналарга һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

- газны газ көйләү пунктына кертүдә 0,6 МПа - 10 метрга кадәр;
- газны газ көйләү пунктына кертүдә 0,6 - 1,2 МПа - 15 метр.

4.12.4. Су белән тәмин итү объектларында авыл жирлегә халкының норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Торак пунктларны су белән тәмин итү системаларын проектлау, шул исәптән су белән тәмин итү чыганаclarын сайлау, су жыю корылмаларын урнаштыру таләпләре нигезендә 30.13330.2016 «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү» СНИП 2.04.01-85, «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар», СП 42.13330.2016 "Шәһәр төзелеше. «Шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен карап тотуга, шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, житештерү, жәмәгать биналарын эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткәрүгә санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм уздыруга санитар-эпидемиологик таләпләр» СанПиН 1.2.3685-21 «Яшәү мохите факторлары өчен куркынычсызлыкны һәм (яисә) зарарсызлыкны тәмин итүгә таләпләр», ГОСТ 2761-84 «үзәкләштерелгән хужалык-су белән тәмин итү чыганаclarы. Гигиеник, техник таләпләр һәм сайлау кагыйдәләре», СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәмин итү һәм

суүткэргечлэрне санитар саклау зоналары», шулай ук авыл жирлеген су белэн тээмин итүнең расланган схемасы нигезендә.

Халыкның хужалык-эчә торган ихтыяжлары өчен тәүлеккә уртача (бер елда) су куллануның чагыштырмача күрсәткечен тәүлеккә 250 литр күләмендә кабул итэргә кирәк (эчке суүткэргеч һәм канализация белән жиһазландырылган биналар өчен, ванналы һәм жирле сужылыткычлар белән).

Су алу корылмаларының типларын һәм урнашу схемаларын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитария шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су үткэрү челтэрлэрэн божра белән проектларга кирәк. Суүткэргечлэрнең тупик сызыкларын куллану рөхсәт ителә:

– һәлакәтне бетерү вакытына су белән тээмин итүдә тәнәфес булуга юл куйганда житештерү ихтыяжларына су бирү өчен;

– торбалар диаметры 100 мм дан артмаган хужалык-эчә торган ихтыяжларга су бирү өчен;

– янгынга каршы яисә хужалык-янгынга каршы ихтыяжларга су бирү өчен, линия озынлыгына 200 метрдан да артык булмаган озынлыкта янғын сүндерүгә карамастан.

Биналар һәм корылмаларның эчке суүткэргеч челтэрлэрэнә тышкы суүткэргеч челтэрлэрә бөгелү рөхсәт ителми.

4.12.5. Су бүлеп бирелгән объектларда авыл жирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләүгә тәкъдимнәр.

Торак пунктларны канализацияләү системаларын проектлауны гамәлгә ашыруны гамәлгә ашырырга кирәк 30.13330.2016 «Эчке суүткэргеч һәм биналарны канализацияләү» 2.04.01-85 «Канализация. Тышкы челтэрлэр һәм корылмалар», СП 42.13330.2016 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлеклэрэн планлаштыру һәм төзү», шулай ук авыл жирлеген су белән тээмин итүнең расланган схемасы нигезендә.

Көнкүреш агымлы суларны тәүлеклек уртача уртача исәпләнгән су белән чыгару территориядә һәм яшел утыртмаларда су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеклек уртача уртача уртача исәпләнгән су куллануга тигез итеп кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшлэгәндә, авыл торак пунктлары өчен уртача тәүлеклек (бер елга) сулыкны бер кешегә 150 л/тәүлек күләмендә кабул итү рөхсәт ителә.

Йорт яны жир кишәрлеклэрә белән индивидуаль йортларда яшәүче авыл жирлеге халкы өчен төзелешнең тыгызлыгы түбән булу, агып төшүче суларны чистартуның үзкыйммәте, рельефның катлаулылыгы аркасында, су бүлеп чыгаруның автоном системасын күз алдында тоту зарур.

Канализациянең автоном системасы агып төшүче суларны өйдән чыгарудан жыюны, аларны чистартыр өчен автоном корылмаларга илтүне, агып төшүче суларны муниципаль районда булган чистарту корылмаларына чыгаруны тээмин итэргә тиеш. Очкыч корылмаларны йорт биләмэлэрә территориясендә яки берничә бина өчен аерым торучы чистарту корылмалары итеп (кагыйдә буларак, социаль-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары) урнаштыру тәкъдим ителә.

5. . ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

Нормативлар түбәндәге норматив хокукий актлар таләпләре нигезендә
әзерләнгән:

Федераль законнар:

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы (02.07.2021 ред.).

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (01.07.2021 ред.).

«Күмү һәм күмү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон;

Россия Федерациясенә башка норматив актлары:

«Методик рекомендацияләр турында» Россия Мәгариф һәм фән министрлығының 2016 елның 04 маендагы АК-950/02 хаты Россия Федерациясе субъектлары территорияләрендә оптималь урнаштыру критерийларын билгеләү өчен якинча әһәмияткә ия» (2016 елның 08 августындагы).

РФ Сәламәтлек саклау министрлығының "Ашыгыч ярдәм күрсәтү тәртибен, шул исәптән ашыгыч махсулаштырылган медицина ярдәмен күрсәтү тәртибен раслау турында" 20.06.2013 № 388н боерыгы

РФ Сәламәтлек саклау министрлығының "Сәламәтлек саклау өлкәсендә халыкның ресурслар белән тәэмин ителеш нормативларын һәм нормаларын куллану турында методик тәкъдимнәрне раслау турында" 2018 елның 20 апреләндәге 182 номерлы боерыгы.

Россия Мәдәният министрлығының "Россия Федерациясе субъектларына һәм жирле үзидарә органнарына мәдәният оешмаларын үстерү һәм халыкны мәдәният оешмалары хезмәт белән тәэмин итү буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында" 02.08.2017 № Р-965 боерыгы.

Татарстан Республикасының норматив актлары:

Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары расланды. ТР МКның 2013 елның 27 декабрәндәге 1071 номерлы карары белән (19.07.2021 ред).

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы;

«Ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәэмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Кама Тамагы муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 24-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (13.12.2014 ел редакциясе).

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегә турында» 2010 елның 25 декабрдәгә 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (4.10.2021 редакциясендә).

«Калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә, Татарстан Республикасының территорияль схемасын раслау турында» 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы ТР МК карары.

«Татарстан Республикасында каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларын раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 12 декабрдәгә 922 номерлы карары.

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының норматив актлары:

Кама Тамагы муниципаль районын территорияль планлаштыру схемасы (актуальләштерелгән редакция), раслаулар. ТР Кама Тамагы МР Советы карары белән 16.12.2013

Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы (кертелгән үзгәрешләр белән), расланган. Министрлар Кабинетының 27.03.2021 нче карары белән.

2015 елның 17 июнендәгә 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-иқтисадый үстерү стратегиясен (2019 елның 25 декабрдәгә үзгәрешләр белән) раслау турында (Татарстан Республикасы законнары 05.04.2019 N 31-ТРЗ, 25.12.2019 N 112-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары редакциясендә)

2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе, раслаулар. Татарстан Республикасы Кама Тамагы МР Советы карары белән 08.08.2016 № 78.

Проектлау һәм төзелеш буенча кагыйдәләр жыелмасы:

СП 42.13330.2016 "Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү. СНиП актуаль редакциясе 2.07.01-89 * (раслаулар). Россия Төзелеш министрлыгы боерыгы белән 2016 елның 30 декабрдәгә 1034/пр, 10.02.2017 мөхәррирләрендә).

СП 35-106-2003 «Өлкән яшьтәгә кешеләргә социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләрен исәпләү һәм урнаштыру».

СП 30.13330.2016 «СНиП 2.04.01-85* «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү»;

СП 32.13330.2018 «СНиП 2.04.03-85 «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2020 «СНиП 35-01-2001 Доступность зданий и сооружений для маломобильных групп населения»;

«Шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, житештерү, ижтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткәругә санитар-эпидемиологик таләпләр»;

СанПиН 1.2.3685-21 «Яшәү тирәлеге факторларының кеше өчен иминлеген һәм (яисә) зарарсызлыгын тәэмин итүгә карата гигиена нормативлары һәм таләпләр»;

МДК 11-01.2002 "Россия Федерациясендә зиратларны жирләү һәм тоту тәртибе турында тәкъдимнәр".

Башка документлар:

Янгын сагы объектларын проектлау нормалары. НПБ 101-95 (утв. РФ Эчке эшләр министрлыгының ГУГПС идарәсе, РФ Эчке эшләр министрлыгының 30.12.1994 № 36 боерыгы белән кертелде.

Интернет-чыганаclar:

Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасы (ТП ФИС) - <https://fgistp.economy.gov.ru/>.

Дәүләт статистикасының федераль хезмәте - <http://gks.ru>

Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районы администрациясенен рәсми сайты - <https://kamskoye-ustye.tatarstan.ru/>

Нормативлар эзерләгәндә түбәндәгеләр исәпкә алынды:

- авыл жирлегенен административ-территориаль төзелеше;
- авыл жирлегенен социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы;
- табигать-климат шартлары;
- Кама Тамагы муниципаль районының социаль-иқътисадый үсеш программасы;
- социаль-иқътисадый үсеш фаразы;
- жирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре.

Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, алар өчен нормативларның төп өлешендә авыл жирлеге халкының тәэмин ителешенен минималь мөмкин булган дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның авыл жирлеге халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләр, шулай ук нормативлар проектын эшләүгә техник йөкләмә белән билгеләнгән.